

NIEUWSBRIEF nr. 15

Historische Vereniging Dorp Diepenveen en omgeving

oktober 2006

Komt u ook dit jaar weer naar de historische avond?

Deze wordt gehouden op donderdag 9 november in de 'HOF VAN SALLAND'.

De toegang is gratis.

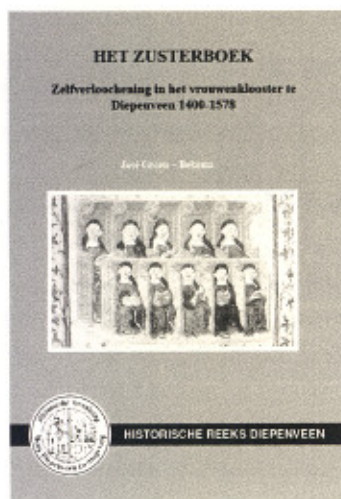
De avond begint om 20.00 uur, maar om 19.30 is de zaal open.

Programma:

- Na de opening om 20.00 uur vertelt José Groen-Bekema over haar boek dat verschijnt in de Historische Reeks Diepenveen. Elders op deze pagina kunt u hier meer over lezen.
- Om 21.00 uur is er een pauze van een half uur, zodat u in de gelegenheid bent om dit boek aan te schaffen. Ook kunt u op uw gemak de uitgestalde foto's van de fotogroep en de knipselmappen van de knipselgroep bekijken. En in de pauze kunt u natuurlijk ook weer bijpraten.
- Om 21.30 wordt een film vertoond met en over een bekende Diepenveener, die daarna ook nog even in levenden lijve aan het woord komt.
- Om 22.00 uur wordt de avond afgesloten.

Nieuw in de Historische Reeks Diepenveen

Opnieuw presenteert de vereniging een boek in de Historische Reeks Diepenveen! In november verschijnt namelijk *Het Zusterboek, Zelfverloochening in het vrouwenklooster te Diepenveen 1400-1578*, geschreven door de Diepenveense José Groen-Bekema. Onderwerp is het unieke middeleeuwse Zusterboek met levensverhalen over de zusters van de Moderne Devotie. In het boek staat veel informatie over het kloosterleven, de geschiedenis van het klooster, zuster verhalen en literaire interpretaties van de teksten. Uiteraard bevat het ook veel foto's van middeleeuwse teksten en andere afbeeldingen.

Presentatie van 'Het Zusterboek'

Dit bijzondere boek wordt gepresenteerd tijdens de historische avond op 9 november in de Hof van Salland. Schrijfster José Groen-Bekema, actief lid van de PR-groep, zal er dan van alles over vertellen.

Het boek is in de pauze te koop en in de weken daarna op de bekende verkoopadressen in Diepenveen (Passe Partout, Slijterij Kleinbussink, 't Voorhuys, Van Ginkel Hengelsport en Keurslager Harmen) en in Olst bij boekhandel Korten.

Ook in Deventer is het boek verkrijgbaar bij boekhandel Praamstra en bij Aalpoel & Schouten.

In deze nieuwsbrief:

Wijzigingen in het bestuur
De nieuwe voorzitter stelt zich voor
Veertig jaar geleden
Er was eens...Berends bloemisterij
Namen Eikendal
De vitrine in de bibliotheek
Diepenveen in kaart
Nieuw boek in de Historische Reeks Diepenveen
Oud en nieuw (opnieuw) op de foto Sallandse spreekwoorden (4)

ISSN 1569-7878

Een bijzonder cadeau voor de feestdagen!

Historische Vereniging
Dorp Diepenveen en Omgeving
Opricht november 1998

Bestuur

- Herman Denekamp (voorzitter)
- Jan Harmelink (penningmeester en ledenadministratie)
- Harrie van Klaveren (secretariaat)
- Wilbert Derksen (interviewgroep)
- Hans Ekkel (PR-groep)
- Jan van Ginkel (verzamelgroep)
- Jan Harmelink
- Lamberthe de Jong (PR en contactpersoon)
- Harry Mulder (fotografie en fotoarchiefgroep)
- Joke Riemersma-Veeneman
- Annie de Rooter-Vossebelt
- Wim A. Roetert (contact knipselgroep)

Overige contactpersonen

- Riek Visser-Haarman (textielgroep)
- José Groen-Bekema (Nieuwsbrief, tel.: 592992 emailadres: josegroen@home.nl)

Correspondentieadres

Stijne van Sallandstraat 95
7431 GP Diepenveen
tel. 0570-560673

E-mail:

info@historischeverenigingdiepenveen.nl

Website:

www.historischeverenigingdiepenveen.nl

Verzameladres historische artikelen en foto's:

- Jan van Ginkel,
Dorpsstraat 2, Diepenveen

Expositie- en werkruimte bibliotheek:

- Gerry Berends-Kelder en Theo Hoetink (contactpersonen).
In de vitrine is historisch materiaal te zien.

Fotoarchiefgroep in de Openbare Bibliotheek:

Dinsdagmiddag van 14.30-16 uur

Contributie

€ 11,50 per gezin per kalenderjaar.
Rabobank Deventer
nr. 37.77.33.628

© Historische Vereniging Dorp Diepenveen en omgeving.

PR-groep: Catherine Bolkestein, Ben Droste, José Groen-Bekema, Hans Ekkel, Herman Hogen Esch, Lamberthe de Jong, Harrie van Klaveren en Haijo Zwager

Eindredactie: José Groen-Bekema
Foto's: Harry Mulder, Fotoarchief Historische Vereniging

Druk: De Kroon, Olst

ISSN 1569-7878 Verschijnt 2x per jaar

Wijzigingen in het bestuur

In het bestuur hebben sinds de ledenvergadering op 6 april 2006 enkele belangrijke wijzigingen plaatsgevonden.

Voorzitter

Herman Hogen Esch trad af als voorzitter. Hij vervulde deze functie sinds februari 1998 en onder zijn leiding groeide het ledenaantal naar bijna vierhonderd. De oud-voorzitter blijft actief binnen de PR-groep. Tijdens de ledenvergadering in april 2006 werd Herman Hogen Esch hartelijk bedankt voor zijn inzet gedurende zijn voorzittersperiode. Het nieuwe bestuurslid Herman Denekamp werd op de vergadering van 5 september jl. unaniem benoemd als voorzitter. In deze Nieuwsbrief maakt u nader kennis met hem.

Penningmeester

Sinds de start van de vereniging in november 1998 was Leo Hattink actief als penningmeester. Tijdens de bestuursvergadering van 25 april 2006 trad hij af. Leo Hattink regelde ook de officiële oprichting, waarbij de Statuten werden vastgesteld. Het bestuur dankt hem voor zijn inzet. Leo blijft nog wel bestuurslid en houdt zich bezig met speciale projecten. Zijn plaats is ingenomen door Jan Harmelink. De ledenadministratie maakt voortaan deel uit van de taak van de penningmeester. Deze werd voorheen verzorgd door Marijke Dooper, waarvoor de vereniging haar hartelijk dankt.

Expositie over Oranje

Van alles over Oranje en de Stichting Oranjecomité Diepenveen is te bekijken in de Openbare bibliotheek in Diepenveen. De expositievitrine van onze vereniging is namelijk ingericht met allerlei nostalgisch materiaal als foto's, herdenkingsbekers en oranjecadeautjes voor schoolkinderen. Diverse bewoners hebben hun spullen afgestaan en ook kwam er een en ander uit ons archief. De expositie is ingericht ter gelegenheid van het 70-jarig bestaan van het Oranjecomité.

Gerry Berends, Theo Hoetink en Reinier Slijkhuis zorgden voor de inrichting.

Vereniging op Abdijsdag Sion

Op de Abdijsdag van 1 oktober was ook de vereniging aanwezig. In het oude huis Kranenkamp was een ruimte ingericht met oude foto's van de kerk en de abdij Sion. Verder vertelde José Groen verhalen over het vrouwenklooster.

Berends & Zonen te Diepenveen 1882 - 2006

In 1840 trouwde te Voorst een boerenknecht Jan Berends (1816- 1854) met dienstmeid Aaltjen Hamer uit Terwolde (1812 – 1868). Slechts een kort huwelijk want Jan stierf in 1854 op 36 jarige leeftijd, Aaltjen hertrouwde in 1859. Uit dit eerste huwelijk was in 1843 te Voorst ene Albert Berends (1843 – 1931) geboren.

Hij werkte als tuinbaas op een groot landgoed te Brummen en trouwde in 1869 te Brummen met Gerritje Everhard (1848-1929) uit Voorst. Eind 1870 verhuisden ze naar Diepenveen waar hij zich als tuinder vestigde om er in 1882 het familiebedrijf op te richten. Op een perceel achter de Naai & Breischool aan de Dorpsstraat werden laan- en fruitbomen gekweekt, ook verkocht hij berberishagen aan de boeren. In de regio werden voor particulieren tuinen aangelegd en onderhouden. Voor de gemeente werden er o.a. eikenbomen geplant langs de Molenweg. Ook werden er al planten verzonden. Soms ging Albert met zijn knecht lopend met een handkar naar Zutphen om er aardbeien “verpakt” in bloempotten te verkopen.

Ze kregen 3 kinderen, zoon Jan werd in 1879 geboren, hij

ging bij zijn vader in het bedrijf werken (toen dus A. Berends & Zn) en later in de Naai- en Breischool wonen. Burgemeester Doffegnies (van 1895-1916) die in Diepenveen eerst op de secretarie werkte was daar enige tijd op kamers bij de familie Berends.

Jan Berends trouwde in 1911 te Diepenveen met Anna van Enck (dochter van de molenaar uit Olst – en later vanaf 1920 tot 1933 ook de molenaar van de Diepenveensche Molen). Anna diende van 1904 - 1911 bij de toenmalige burgemeester Dof-

Berends bloemen verleden tijd

Ernst Berends woont in Nijmegen. Hij was meteen enthousiast toen hem werd gevraagd voor onze nieuwsbrief een beknopte geschiedenis van het familiebedrijf te schrijven.

Hieronder leest u zijn verhaal. Als u meer wilt lezen en nog meer leuke en oude foto's wilt bekijken, dan kunt u terecht bij de site die is gemaakt door Frank Berends.

U vindt deze als link op de site van onze vereniging: www.historischevereniging-diepenveen.nl.

Albert tussen de kerstboompjes ongeveer in 1900

feignies. Er kwamen drie kinderen : Albert (1911), Jan (1912) en Gerda (1919), Anna kookte de was op een houtvuur om die vervolgens in de Wetering uit te spoelen. Zaterdag was het kinderwasdag, in een teil in de keuken met de gordijnen dicht. Ab is op zijn zevende trouwens bijna eens verdronken in de Wetering!

Achter het huis had Jan een paardenstal en een plantenkas die Anna verzorgde. Er werden geraniums in gekweekt, hetgeen in de strenge winters niet meeviel. Met matten, kleden en touwen werd de kas dan enigszins warm gehouden. Inmiddels was er ook handel in bomen ontstaan met het westen (Aalsmeer) en Duitsland.

Uit een oude prijscourant van A. Berends:

Onze kweekerijen zijn gelegen bij het dorp Diepenveen, op ca 5 minuten afstand van het Station. Elke Vrijdag zijn wij te spreken van 11 - 12 uur in 't Café "Central" - Stroommarkt - Deventer.

Rechts op de foto ziet u Jan, de zoon van Albert. De andere man is een van de knechten. Omstreeks 1930

In 1920 werd van boer Roeterd (van boerderij Tjoenerklooster) de hele strook grond langs de Wetering tot aan de Schapenzandweg gekocht. Ook werd het familiehuis gebouwd. Dit huis is onlangs afgebroken. Later nam de gemeente het stuk grond over bij de Naai & Breischool en kwam daar de gemeentekwekerij en de moestuin voor de aan de overkant wonende hoofdonderwijzer. Rond 1930 werd het bedrijf verder uitgebreid door

de grondaankoop langs de Wetering aan de andere kant van de Schapenzandweg. (Werd in 1971 aan de gemeente verkocht ten behoeve van woningbouw.) In 1931 overleed Albert op 88 jarige leeftijd, het bedrijf ging voort, geleid door Jan met de beide zonen Ab en Jan. Knechten werkten toen voor 30 cent per uur. Toen Ab en Jan groter werden en ook mee hielpen, kregen zij echter 25 ct. Werkweken van ca 60 uur waren toen heel normaal!

Tijdens de laatste jaren van de oorlog werden er Duitsers ingekwartierd bij de familie Berends. Ze "verveelden" zich en schoten op wild in de bossen van baron Stratenus. Anna kreeg dan de opdracht om het wild te braden op het grote fornuis in de keuken, voor echte boter werd uiteraard ook gezorgd! Toen in mei 1945 de Canadese bevrijders met hun tanks door de kwekerij reden was er even paniek, want de op de vlucht geslagen Duitsers hadden daar vele munitiekisten achtergelaten!

"De ouwe beer" was tot op hoge leeftijd in de kwekerij te

BEZOEKT

DE BOOMKWEKERIJEN VAN

A. BERENDS & ZOON

TE DIEPENVEEN

VOORHANDEN: ROZEN CONIFEEREN

VRUCHTBOOMEN IN VERSCHILLENDE VORMEN

LAAN- EN BOSCHPLANTSOEN

HEESTERS IN SOORTEN, ENZ.

AANBEVELEND.

A. BERENDS & ZOON

De in 2003 overleden Ab Berends in 1999 tussen de bloemen in zijn winkel.

vinden en overleed in 1959 op 80-jarige leeftijd, zijn vrouw Anna van Enck woonde tot haar 100 ste op de kwekerij, tot zij in 1982 haar heup brak en in een verpleegtehuis te Deventer terecht kwam, daar overleed ze in 1990 op de eerbiedwaardige leeftijd van 106 jaar. Ze was geruime tijd de oudste inwoner van Overijssel.

Ab (geb 1911) volgde na de lagere school speciale tuinderscursussen in de Bergschool te Deventer. Hij werkte al van kind af aan bij zijn vader in de kwekerij en had het kweken van dahlia's als liefhebberij. Hiermee behaalde hij diverse prijzen. Hij trouwde in 1947 met Willy Berkenbosch uit Markelo, ging inwonen bij zijn ouders aan de Schapenzandweg en ze kregen 2 kinderen : Jan (1948) en Corrie (1949).

Ab was de enige met een rijbewijs en er kwam een bestelwagentje. Soms werd de (toentertijd) lange reis naar Boskoop gemaakt om daar bomen en

stekgoed te halen. Tot op zeer hoge leeftijd reed Ab rond om bestellingen etc. te bezorgen. Hij overleed in 2003 op 91-jarige leeftijd, de laatste paar jaar woonde hij op Sparrenheuvel.

Het leren ging Jan (geb 1912) zeer goed af, hij ging in 1924 naar de MULO en daarna in 1928 naar de Koloniale School voor Tropische Landbouw in Deventer. Hij wilde als planter naar Nederlands Indië, maar dat is er mede door de oorlog nooit van gekomen. Zo kwam ook Jan na 1932 in het bedrijf. Hij bekwaamde zich tot boomkweker, een grote liefhebberij was het "occuleren" van rozen. Vervolgens behaalde hij het diploma voor tuinarchitect en hij ontwierp menige mooie tuin tot in de verre omgeving. Hij trouwde in 1947 met Annie Dumas uit Diepenveen. Het jonge paar ging eerst op Oud Rande wonen en vanaf 1957 op de Oranjelaan. Zijn zeer uitgebreide plantenkennis was landelijk bekend, hij schreef

vele artikelen in diverse vakbladen en gaf overal lezingen. Later ging hij steeds meer les geven op avondscholen om vanaf 1965 fulltime leraar te worden aan de RMTS in Nijmegen. In 1966 verhuisde hij met zijn gezin naar Nijmegen en daar overleed hij in 2000 op 88-jarige leeftijd.

Toen Abs zoon Jan de tuinbouwschool had afgerond en eind 1960 uit militaire dienst kwam, ging ook hij bij zijn vader werken in het familiebedrijf >> de vierde generatie Berends dus! Begin '70 werden er grote nieuwe kassen

gebouwd en het bedrijf werd meer en meer een tuincentrum (waar er nu zo veel van zijn). Jan bekwaamde zich o.a. in het bloemschikken. De traditie om Diepenveen en omgeving van kerstbomen en kerstbakjes te voorzien is altijd gebleven.

Jan trouwde met Elmy Prinsen, ze kregen twee zonen, Michel en Pascal, maar een vijfde generatie kwam niet in het bedrijf. En zo kwam er in 2006 na bijna 125 jaar dus een einde aan het familiebedrijf Berends! Helemaal verdwenen is het echter niet, want voor "gelegenheidsbloemwerk" kunt u terecht bij Jan, nu gevestigd aan de Slingerbos!

Het oude molenaarshuis aan de Molenweg waar tot voor kort Gerrit Hemeltjen woonde, blijkt veel ouder te zijn dan de gevelsteen (1855) aangeeft. Wim de Weerd schreef er een boeiend verhaal over. In de volgende nieuwsbrief kunt u dit verhaal lezen. Wie niet zo lang kan wachten, kan al kijken op de site van Dorp Diepenveen (onder historie).

Veertig jaar geleden

Uit het Deventer Dagblad van woensdag 20 juli 1966:

'De wervelstorm, die gisteravond een onheilspellende duisternis veroorzaakte en een grillige lijn heeft 'getrokken' met name in de gemeente Diepenveen, heeft een ontstellende verwoesting aangericht. In een angstaanjagende wolkenmassa vormde zich een soort paddestoel, die langzaam uitwaaierde.'

Zo begon de uitgebreide en beeldende reportage in het Deventer Dagblad van de 10 minuten durende windhoos op 19 juli 1966. Vele Diepenveeners herinneren zich nog wel deze gebeurtenis. Vooral het Wechelerveld werd zwaar getroffen; de boerderij van de familie Wijers bleef echter gespaard. Even verderop werd wel het achterhuis verwoest van de boerde-

rij van G.W. van der Mars in Schalkhaar. Ook de boerderij van de familie Schokker, tussen spoorlijn en Oranjelaan liep veel schade op.

Verder werd de helft van de bomen op de Ganzekooisweg vernield. Ook de Boxbergerweg en de Averlose Houtweg kregen het zwaar te verduren. In de rest van het dorp werden tientallen bomen ontworteld en was de

doorgang moeilijk, zoals bij de Marsbrug, de Halve Maan en de Oranjelaan. Op 't Weterman waren de bejaardenwoningen onbereikbaar, maar de huizen zelf bleven gespaard.

De brandweer, dertig gemeentewerkers Diepenveen en vele vrijwilligers hielpen mee met opruimen. De schade liep in de tienduizenden guldens.

Op dit kaartje hebben wij de weg aangegeven die het centrum van de cycloon van gisteren heeft gevolgd. Dit centrum de z.g. „slurf” heeft in het begin van het Wechelerveld de aarde voor het eerst geraakt. Zij bezat toen waarschijnlijk ook de grootste hevigheid, hetgeen tot gevolg had dat, toen de boerderij van de heer G. W. de Mars werd geraakt, een grote verwoesting ontstond.

De „slurf” trok vervolgens naar het bos aan de overzijde van het Wechelerveld, nabij de Raalterweg. Hier stak de cycloon over en verwoestte een rij bomen langs de algemene begraafplaats. Door de zellanden ging de cycloon toen

de heer Wijers, stak de Wechelerweg over en velde de helft van de bomen aan de Ganzekooisweg. Daarna moet de „slurf” zich hebben opgelost. De rond dit centrum razende storm richtte intussen her en der grote schade aan.

Een cycloon is ey (op het noordelijk halfrond tegen de wijzers van de klok in draaiende) storm, die het maximum is van de schaal van Beaufort, nl. windkracht 12. Men noemt dit soort wervelorkanen in China Taifoen, in de Ver. Staten Hurricane of Tornado. De snelheid van de wind is zo'n kleine 50 meter per seconde, dat is zo'n 200 km per uur. We hebben hier waarschijnlijk niet te

maken gehad met een tropische cycloon, die een dalende luchtbeving heeft, met in het centrum een z.g. „oog van windstille”. Gezien de bewolking en de neerslag, moet dit een cycloon met stijgende luchtbeving zijn geweest, hetgeen mede verklaart, waarom zoveel bomen niet zijn afgeknapt, maar eenvoudig afgedraaid. Het ontstaan van de cycloon van gisteren moet verklaard worden door de abnormaal hoge temperatuur van gistermiddag, die veroorzaakt werd door het lage wolkendeck, met daarboven koelere lucht. Dit front gaf aanleiding tot hevige luchtcirculatie, die de vorm aannam van een wervelstorm.

José Groen in de tuin van Gerrit Hemeltjen met op de achtergrond de oude kloosterkerk die haar inspireerde voor het boek.

ren bestaan, wordt bewaard in de Athenaeumbibliotheek in Deventer.

Toeval?

In haar scriptie schrijft José over de keuze van haar onderwerp: 'Was dat toeval? Ik zou een huis gaan bewonen dat bovenop de fundamenteën staat van het vrouwenklooster waar in de Middeleeuwen een Zusterboek geschreven is, uniek voor een vrouwenklooster van de Moderne Devotie. Het onderwerp bij mijn scriptie kreeg ik bij mijn huis cadeau.'

De ongepubliceerde scriptie, die in 1999 werd geschreven, is nu door José omgewerkt tot dit boek. Samen met eindredactrice Lamberthe de Jong werden de foto's uitgezocht, die het boek tot een bijzonder document maken. José is docente Nederlands aan het Eddy Hillesum Lyceum in Deventer. Ze is tevens een actief lid van PR-groep van de Historische Vereniging en eindredactrice van de Nieuwsbrief.

Over de schrijfster José Groen-Bekema

'Het onderwerp voor mijn scriptie kreeg ik bij mijn huis cadeau'

José Groen-Bekema schreef de nieuwe uitgave 'Het Zusterboek. Zelfverloochening in het Vrouwenklooster te Diepenveen' in de historische reeks. In 1999 kocht José Groen samen met haar echtgenoot Art een huis aan de Kerkstraat in Diepenveen. Op dat moment zocht José een onderwerp voor haar eindscrip-tie Nederlands (1^e

graads onderwijsbevoegdheid). En dat onderwerp werd het middeleeuwse Zusterboek. Daarin staan de levensverhalen (viten) opgetekend van de nonnen van het vrouwenklooster in Diepenveen. Van 1400 tot 1578 heeft het klooster gefunctioneerd; nu staat alleen de kerk er nog. Het unieke handgeschreven boek, waarvan slechts twee exempla-

Advies voor namen Eikendal

Hoewel het Eikendal er nog groen en rustig bij ligt, zijn de plannen voor de bebouwing gevorderd. Ook de namencommissie van de gemeente Deventer werd dit voorjaar al actief en deed onze vereniging het verzoek voor suggesties. Het moesten dan bij voorkeur oude boerderijnamen of straatnamen zijn, die niet meer gebruikt worden. En de tweede eis was dat de namen in of rond Eikendal voorkwamen.

Dankzij de medewerking van diverse leden is er een namen-

lijstje naar de commissie gegaan. Onderstaand het resultaat. Op de straatnaambordjes komt ook te staan waar de naam vandaan komt. Als de bouw klaar is – en dat duurt nog wel even – worden er oude Diepenveense namen hergebruikt.

Oude boerderijnamen: Toefmars, Ruiterkamp, Klein Klooster, Midden Klooster, Noordhoek, De Rode Hane en

Het Eikendal

Voskersdijk. Verder worden de oude namen Neusinksdijk (huidige Kieftenweg) en Paalmansdijk (buurtschap bij Driehoeksweg) hergebruikt.

Tijdens de bestuursvergadering op 5 september overhandigde oud-voorzitter Herman Hogen Esch (rechts) de voorzittershamer aan Herman Denekamp. Deze hamer werd door burgemeester Crommelin gebruikt in de raadsvergaderingen van de voormalige gemeente Diepenveen.

Van de nieuwe voorzitter

Wat is in een Curriculum Vitae belangrijk om mee te delen aan de leden, als je voorzitter wordt van een vereniging. Alles? Dat is onbegonnen werk, want tot nu toe heb ik een gelukkig leven geleid met een rijkdom aan ervaringen.

Dat leven begon op 3 februari 1940 in Twello. Dat was enige maanden voor de Tweede Wereldoorlog, die een positieve invloed op mijn bestaan heeft gehad. Want ik maakte als schooljongen bewust de opbouwperiode na die oorlog mee, een periode vol optimisme, nieuwe kansen, nieuwe maatschappijvisie. Dit jaar vieren niet voor niets vele verenigingen hun 60-jarig bestaan. De Nederlanders verenigden zich toen om allerlei doelen en idealen na te streven.. Voor mij, zes jaar oud, was de wereld vrij geworden van angst en ellen-

de. Het gezin Denekamp had zijn zorgen, waar je als kleine jongen soms mee geconfronteerd werd, maar het schoolgaan en het leren vulde het grootste gedeelte van mijn dag en de kleine lagere school, drie lokalen, met een jong en nieuw hoofd voerde een nieuwe vorm van onderwijs in die mij lag: Een vorm van Dalton onderwijs, waarbij je opdrachten zelfstandig moest vervullen. Wie snel zijn taken afhad, mocht zwakkere medescholieren helpen, niet voorzeggend natuurlijk, maar uitleggen hoe die ander het aan moest pakken.

De tijd voor en na school werd doorgebracht met buurjongens. We maakten zwerftochten langs sloten, door weilanden en met allerlei zelfbedachte spelen op het zandgat en in het Albersbos . In het weekend voetballen we bij de v.v. Activia op de Schapen-

weide in Twello, gingen naar de zondagschool en keken naar de prestaties van het eerste elftal.

Op de MULO aan de Ceintuurbaan in Deventer wist ik al, dat ik onderwijzer wilde worden. Die keuze voor de MULO was een compromis tussen het schoolhoofd en mijn ouders. Alle broers en zussen gingen naar het lager beroepsonderwijs, onafhankelijk van wat ze op school presteerden. Studeren? Dat deed ons soort mensen niet. Mijn oudere broers waren timmerman en metselaar, dus zou ik schilder worden. Het hoofd der school wist mijn ouders over te halen mij naar de MULO te laten gaan onder het voorwendsel, dat ik twee linker handen had en doodongelukkig zou worden. Een studiebeurs werd niet toegekend, omdat het gezinsinkomen door de verdiensten van mijn

oudere broers en zussen boven de norm daarvoor lag. Daarna naar de Kweekschool aan de Singel. Een heerlijke tijd, ook omdat de klasgenoten veel buiten school samen deden, niet alleen feesten, maar ook volleyballen, voetballen, toneel en muziek. Daar heb ik de liefde van mijn leven leren kennen. De militaire dienstplicht, na het behalen van de Akte van Bekwaamheid en de Akte van Volledige Bevoegdheid, was inderdaad een plicht en ik heb die ook geprobeerd zo kort mogelijk te houden, want er lag al een baan als onderwijzer aan de Stuitjeschool van meester Meuleman te wachten.

Dan begint een leven waarbij ik me voor het eerst niet afhankelijk voel, maar zelfstandig kan beslissen over wat ik wil, bijgestaan door Hanneke, de klasgenote van de Kweekschool, op wie ik verliefd werd en met wie ik trouwde in 1964.

Na 2 jaar huwelijk kregen we een zoon. We woonden op een flat aan de Grevelingenstraat in Deventer en voelden ons rijk met ons tweedehandse Kevertje, waarmee we verre reizen maakten. Rome en Napels, maar ook heel Frankrijk konden we bereiken en bereikten we. In de avonduren studeerde ik Duits l.o., de enige manier om als onderwijzer promotie te kunnen maken, afgezien van het hoofdschap. Vrije tijd werd gevuld met sociale contacten, voetballen in het weekend en redactiewerk voor de Activiaan, het blad van de voetbalclub.

Daarna solliciteerde ik bij de MTS aan de Zutphenseweg, waar ik begon als docent algemene vakken, vooral aan MAVO 3 leerlingen. Kort na mijn aanstelling solliciteerde de leraar Duits weg en werd mij gevraagd wat ik wilde: de lessen Duits overne-

men of de AVO vakken blijven verzorgen. Dus werd ik leraar Duits en haalde in de avonduren mijn middelbare akte Duits. Intussen waren we eind 1970 van de Grevelingenstraat in Deventer naar Diepenveen verhuisd, waar we met hulp van broers en zwagers en steun van zussen en schoonzussen het casco, dat door de firma Bijsterbosch werd gebouwd, tot een heerlijk woonbaar huis maakten. Daar wonen we nog.

Intussen veranderde het onderwijs zodanig, dat de taak van een leraar Duits vier keer zo zwaar werd. Om te bezuinigen werd het aantal uren Duits per klas gehalveerd, waardoor de klassen groter werden. Ik was niet de enige die onder die opzettelijke verzwaring zuchtte. Wat me het zwaarst viel, was dat door de halvering van de lessen het persoonlijke in het contact met de leerling onmogelijk gemaakt werd. Dat contact was namelijk de basis van mijn lessen. Daarom was het een opluchting voor me toen ik vervroegd kon uittreden, in de vut gaan dus.

Sinds die tijd grasduin ik in allerlei vrijwilligerswerk en daarnaast heb ik vier jaar, weer als student, de universiteit voor humanistiek bezocht en genoten van het bestuderen van moeilijke teksten van filosofen, sociologen, psychologen en andere wetenschappers.

Wat me van het vrijwilligerswerk het meest na aan het hart ligt, is de functie van BABS, dat staat voor buitengewoon ambtenaar van de burgerlijke stand. Ook heb ik het Humanistisch Verbond afdeling Deventer gediend als voorzitter en secretaris en ben nog steeds betrokken bij het bestuur en redactie van het HV-magazine.

Een bijzondere eer vind ik nog

steeds dat ik al bijna een decennium lang iedere maand december Sint Nicolaas gestalte mag geven in het "Holländische Viertel" in Potsdam bij Berlijn in Duitsland. Die gesprekken met kinderen en de ernst waarmee ze hun gedicht speciaal voor Sint Nicolaas uit het hoofd hebben geleerd en dat dan trots of verlegen declameren, maakt van die decembermaanden de warmste, die ik mag beleven, ook al is het er soms guur en koud.

Mijn zoon Eric is getrouwd met een gezellige schoondochter Inger en Hanneke en ik voelen ons de trotse grootouders van twee flinke kleinzonen, Koen en Jesse.

Ja, wat nog meer te vertellen. Sommigen van u kennen ook mijn betrokkenheid bij het Internationale Junioren Schaatstoernooi van het DIJC en vroeger van de Stichting Kinderen van Tsjernobyl. Nog steeds ben ik redactielid van de "Activiaan". Ten slotte: als ik het niet op mijn werkkamer kan uithouden, loop ik mijn tuin aan de Molenkolk in of ben ik te vinden op mijn volkstuintje op de Kerkmars.

U ziet het: mijn leven is rijk gevuld, maar het voorzitterschap van onze historische vereniging zie ik als een kleine wederdienst voor al die mooie jaren, die ik hier heb doorgebracht en al het goeds, dat ik van de Diepenveeners mocht ervaren.

Herman Hogen Esch spreekt met trots over de werkgroepen, die initiatiefrijk en plichtsgetrouw hun ding doen. Ik hoop, dat ze ook mij zullen helpen bij het in stand houden van een bloeiende en actieve vereniging.

Herman Denekamp,
Diepenveen, 13 september 2006

Diepenveen in kaart

Diepenveen bestaat uit verschillende 'wijken'. We willen in deze en volgende nieuwsbrieven een aantal van deze 'wijken' in kaart brengen aan de hand van een interview, zodat u Diepenveen (nog) beter leert kennen.

We beginnen met Jan Sikkema, bewoner van het eerste uur van de Boschhoekweg. Hij werd op 10 augustus 2005 geïnterviewd door zijn buurvrouw Catherine Bolkestein. Hij heeft plannen om in Twello te gaan wonen. Diepenveen ziet hem met spijt vertrekken.

Jan L. Sikkema werd in mei 1936 in Huizum (bij Leeuwarden) geboren. Toen hij vijf jaar was, werd zijn vader hoofd van een lagere school in Noordwolde-Zuid, eveneens in Friesland. Later woonde het gezin in de stad Groningen. Jan ging biologie studeren, en was tegelijkertijd zeer actief in de Nederlandse Jeugd Natuurbond. In 1967 werd hij tot leraar biologie aan de Rijks-HBS in Deventer benoemd. Jarenlang heeft Jan les gegeven op de locatie Het Vlier; heel wat Diepenveners hebben van hem les gehad.

In maart 1971 is Jan met zijn vrouw Annie, hun dochter Carleen en hun twee zoons Theo en Jaap aan de Boschhoekweg komen wonen. Jan was op deze huizen, die toen net gebouwd werden, gewezen door de heer H. Brouwer, die eveneens nog steeds aan de Boschhoekweg woont. Jan heeft altijd met veel plezier aan de Boschhoekweg gewoond. Helaas overleed zijn vrouw Annie in maart 1998 aan een ernstige ziekte.

De Boschhoekweg in oktober 2005

Omdat ik zelf pas sinds december 2004 in Diepenveen woon, was ik nieuwsgierig hoe de omgeving van de Boschhoekweg er voor de huidige bebouwing uitzag. Ik was al wel op de hoogte van de geschiedenis van de OLD O en van het station Diepenveen-Oost. Ook wist ik dat in het stationsgebouw later het Groene Kruis was gevestigd. Wijkzuster Alie Kanis woonde in het gebouw. Het uit 1910 daterende gebouw werd in het late voorjaar van 1986 gesloopt. Zoals in Nieuwsbrief nummer 10 (maart 2004) van de Historische Vereniging Dorp Diepenveen en Omgeving reeds is geschetst, heeft Jan Sikkema zich over het tegeltableau met de letters "Diepenveen-Oost" ontfermd. Gedurende achttien jaar heeft het tableau in de voortuin van Jan op Boschhoekweg 1 gelegen, totdat het in juni 2004, opgeknapt en wel, een plek vlak bij het voormalige station heeft gekregen.

Na de sloop van het station werden de huizen Boschhoekweg 2, 4 en 6 gebouwd. De negen blokken van het type huis dat Jan bewoont, werden vanaf 1970 gebouwd door Bouwfonds Nederlandse Gemeenten. Daarvoor was het gebied weidegrond. Begonnen werd aan de Oranjelaan (de huizen 94 en 96), vervolgens via de Wilgenmars naar

de Boschhoekweg. Het huis van Jan, het dichtst bij de Oranjelaan, was als laatste klaar. In een aantal huizen wonen nog de oorspronkelijke bewoners, maar veel huizen zijn gewisseld van eigenaar, soms al voor de vierde keer. De semi-bungalow naast het huis van Jan, Oranjelaan 92 werd in 1979 gebouwd door aannemer Bijsterbosch, in opdracht van de heer J. Kasemir, die hier bijna 25 jaar gewoond heeft. Voordat dit huis verrees had het terrein een "bosachtig" aanzien, aldus Jan, met veel bomen en ondergroei. Tevens was er een moestuin. Het pand Oranjelaan 92a, een gemeentelijk monument, stond er al veel langer. Ook de Boschhoekweg zelf was veel "bossiger". Bovendien zijn er in het voorjaar van 2000 enige slechte bomen gekapt ter hoogte van Boschhoekweg 1 en 3. Volgens Jan hebben werkzaamheden (bronbemaling) aan de Oranjelaan in de jaren zestig veel schade aan de bomen daar toegebracht, waardoor een aantal nu in slechte conditie verkeert.

De huizen aan de rechterkant van de Boschhoekweg, met de shingle daken, werden in de jaren zeventig en tachtig gebouwd. Toen alle huizen klaar waren is het pad aangelegd en is de Boschhoekweg een doodlo-

Vervolg op pagina 11

Sallandse spreekwoorden (4)

De indruk bestaat dat door internationalisering en individualisering van de taal, het confectiepak van het spreekwoord verdwenen is. Het maatpak, het 'zeg het eens met je eigen woorden' heeft de voorkeur gekregen boven de door ervaring verzamelde zeggingskracht van het spreekwoord. Daarmee dreigt een schat aan wijsheid en kennis uit vervlogen tijden verloren te gaan. Daarom hebben Wim Roetert en Gerrit Hemeltjen, met dank aan Mieke en Annie Bussink, een begin gemaakt van een verzameling Diepenveense spreekwoorden, waarvan er in deze nieuwsbrief en de komende uitgaven telkens enige genoemd en verklaard worden. De schrijfwijze van het Diepenveens is fonetisch en kan kritiek verdragen, evenals de verklaringen van de spreekwoorden. Kritiek, op- en aanmerkingen graag richten aan Herman Denekamp, e-mail: hadee@tref.nl of aan de redactie van dit blad.

Noe kump 't op 't schoapenscheer'n an.

Noe kump 't er op an. Nu moet je er voor zorgen dat het gebeurt, want dit is het waar het om gaat. In een serie handelingen om iets te bereiken zijn deze handelingen het belangrijkste.

"Ie mot het iezer smeed'n as 't heite is" heeft een iets andere betekenis, want hier ligt de nadruk op de gelegenheid, waar je van profiteert.

As het schoap eschor'n wod, mot 'e stillezitten.

Wordt verdachten op het ogenblik nog al eens aangeraden en betekent: "Je kunt beter je mond houden en zo min mogelijk opvallen, tot er een vonnis is uitgesproken".

Want, wie völle pröt, hef völle te verantwoord'n. En veur da'j 't weet heij oe mond veurbie 'eproat. Dus aj niks zegt heij ok niks te verantwoord'n.

Sallanders zijn een zwijgzaam volk, maar niet altijd.

De ene hef dit, de ander hef dat. D'r is altijd wel wat.

Dit antwoordt iemand, als hij vindt dat er spijkers op laag water gezocht worden. Er is altijd overal wel wat op aan te merken.

Ie kunt de waarheid zegg'n en de waarheid zwieg'n.

Actueel onderwerp in deze tijd, waarin het recht op vrijheid van meningsuiting ter discussie staat.

Het is een wijze raad aan diegenen, die menen dat alles gezegd kan en moet worden. Soms is het liefdevoller niet alles te zeggen, al is het nog zo waar. De tegenhanger daarvan is:

Ie kunt niet alles zegg'n met de mond dichte.

Dit wordt gezegd, als de spreker vindt, dat hij niet zwijgen kan, ondanks het feit, dat er kinderen of nieuwsgierigen meeluisteren.

Teg'n 'n bakkersaov'n kuj neet gaap'n.

Over de betekenis van deze uitdrukking zijn verschillende meningen. Negatief is het in de betekenis van: je kunt nog zo'n grote mond tegen hem opzetten, hij overschreeuwt je. In dat geval zeg je natuurlijk: "Ik geleuve dat oe 't veurste tandje hindert."

Zet niet zo'n grote mond op. Positief is het in: dat is zo professioneel, daar kan niemand tegenop.

Hier zou je kunnen zeggen: " 'n Vogel ken ie an zien vlarcken en een werkman an zien warken".

Hee löp van de gaffel in de grepe.

Een gaffel is een hooivork en heeft twee tanden, een greep is een mestvork met vier of vijf tanden. Die tanden zijn bijzonder pijnlijk als je er in trapt of ermee gestoken wordt. De betekenis van deze uitdrukking is identiek met: "Hee raakt van de wal in de

sloot". Zijn situatie wordt van kwaad tot erger.

Als het niet over de slechte situatie, maar over het slechte gedrag van iemand gaat, wordt gezegd: "Hee is veranderd van een varken in een zwien". Hij is nog even onhebbelijk, misschien wel erger.

Vervolg van pagina 10

pende straat geworden. Ook in de jaren zeventig werd de oude villa Sparrenheuvel gesloopt om plaats te maken voor het gelijknamige Woon - en Zorgcentrum. Omstreeks 1996 werd het bosje daarnaast gekapt om de aanleunwoningen in de Beukenhof en de Sequoiahof te kunnen bouwen.

Oplettende inwoners van Diepenveen hebben vast wel eens gezien dat bij de bomen aan de Oranjelaan en de Boschhoekweg stapeltjes takken liggen. Dat is het werk van Jan Sikkema. Jan vertelt dat de omgeving van het transformatorhuisje vroeger een geliefde speelplek van zijn kinderen was. Als ze uitgespeeld waren, fatsoeneerde Jan met hark en bezem het terreintje weer. Van lieverlee ging hij ook takken oprapen. Later breidde hij zijn "werkterrein" enigszins uit. Een keer leverde het karwei hem geld op toen hij een briefje van 25 gulden vond.

Catherine Bolkestein

Oud en nieuw opnieuw op de foto

De foto op deze pagina zult u wellicht herkennen als de foto die u in de vorige nieuwsbrief in de rubriek 'Oud en nieuw op de foto' zag.

De redactie ontving een brief van de heer P.J. Dumas. Perry Dumas is een oud-Diepenvener en hij woont nu in Meppel.

De geplaatste foto toont het huis waar hij is opgegroeid. De heer Dumas geeft in zijn brief interessante informatie over dit huis, die we u niet willen onthouden.

Het winkeltje op de foto staat bekend als 'het winkeltje van fotograaf Dumas', maar bij deze aanduiding wordt voorbij gegaan aan het feit dat mevrouw Dumas in datzelfde winkeltje een bloeiende zaak had in rookartikelen. In de winter, als er weinig te doen was in de fotozaak, gaf dat een basisinkomen voor het gezin. Dat verklaart de rookreclames op de gevel van het huis. De kleine vitrines links en rechts van de deur waren bedoeld voor de fotografie. Hierin

waren voorbeelden uitgestald van fotowerkzaamheden zoals die konden worden uitgevoerd. De reclame op het uithangbord is niet te lezen, maar juist dat uithangbord was een ware blikvanger in die tijd. Het was namelijk een lichtreclame voor Gevaert. Het huis zelf was een voormalig keuterboerderijtje. P.J. Dumas herinnert zich nog de oude boerenschuur in de achtertuin en het 'hooidoorgeefluik' in de tussenkamer. De originele 'opkamer' werd omgebouwd tot een voor

*Het winkeltje van Dumas
(Oranjelaan 69)*

die tijd moderne fotostudio. Dumas was een van de eerste fotografen die met natriumverlichting werkte.

Uiteraard had ook Perry Dumas een kerstkaart met deze foto, die uit het archief van zijn vader komt, moeten krijgen. Dat is inmiddels gebeurd.

Oud en nieuw op de foto

Deze keer is de oude foto niet zo heel erg oud.

Om u te laten zien hoe snel ons dorpsaanzicht de laatste tijd verandert, plaatsen we twee foto's die in tijd niet zo heel ver uit elkaar liggen.

De bovenste foto toont de Draaiomsweg in maart 2002 en de andere is vanuit hetzelfde standpunt genomen in juni 2006.

2002

2006